

Hizb-ut Tahrir Emiri Şeyh Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası
Takipçilerinin Sorularına Verilen Cevaplar

Soru cevap

Takiyye

Ebu Muhammed Savalima

Soru:

es Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Celil Âlim Şeyh Ata ibn Halil Ebu Raşta Allah sizi korusun.

Umarım, şu sorulara cevap verecek kadar vaktiniz bol, gönülünüz geniş olur.

“Ürdün Evkaf ve İslami İşler Bakanı, Rasûl SallAllahu Aleyhi ve Sellem’in takiyye yaptığını söyledi. Takiyyenin, Kuran ve hadisi şerifte geçtiğini iddia etti. Takiyyenin Şii mezhebinden olduğuna dair yanlış bir kanaatin olduğunu belirtti. Bakan,

إلا من أكره وقلبه مطمئن بالإيمان “Kalbi iman ile dolu olduğu halde zorlanan müstesna.” [Nahl 106] ayeti ve

Tevriyeli, kinayeli ifadelerle yalandan kurtulup rahatlama vardır.” in fi معارض الكلام لمدوحة عن الكذب hadisini delil gösterdi. Ayrıca Rasûl SallAllahu Aleyhi ve Sellem’e “Kimlerdensin” diye soran bir Bedevi’ye, “Sudan” cevabını vererek Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem’in takiyye yaptığını, bununla dayanıksız suyu kastettiğini ifade etti. Bakan, hâkimlere “Bu takiyye değil mi?” diye sordu. Bakan, Şiilerin Müslüman olduğunu, La İlahe İllallah Muhammediün Rasûlullah dedikleri sürece de tekfir edilemeyeceklerini ifade etti.

Devamla bakan, “Şeri takiyye ile Şiilerin takiyyesi arasında fark var. Şiiler, takiyyeyi dinin temellerinden ve akidenin gereklerinden sayarlar. Hatta takiyye yapmayanın dini ve imanı yoktur derler. Oysa şeri takiyye, dinin temellerinden değil ferî meselelerdendir. Müslümanın, takiyye yapmaması ve takiyyeyi benimsememesinin hiçbir sakıncası yoktur.” diye konuştu.

Şimdi soru şudur:

Bakanın takiyye konusuna ayet ve hadisle delil getirmesi ne kadar doğrudur?

Şeri takiyye ile Şiilerin takiyyesi arasında bir farkın olduğu iddiası doğru mudur?

Allah Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurdu:

“Müminler, لا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesin. Kim bunu yaparsa, artık onun Allah nezdinde hiçbir değeri yoktur. Ancak kâfirlerden gelebilecek bir tehlikeden sakınmanız başkadır. Allah, kendisine karşı (gelmekten) sizi sakındırıyor. Dönüş yalnız Allah’adır.” [Ali İmran 28] İbn Cerir dedi ki:

“Bu ayette Allah Subhânehu ve Teâlâ’nın sözünü ettiği takiyye, Müslümanlar karşısında değil, kâfirler karşısındaki takiyyedir.” Said ibn Cubeyr de dedi ki: “İslam’da takiyye diye bir şey yoktur. Takiyye, sadece harp ehline mahsustur.”

Ayeti kerimeden amaç takiyye midir?

Kuranın tahrif edildiğini söyleyen, Raşidi Halifelere lanet okuyan ve Ali’yi ilahlaştıran Şiilerin Müslüman olduklarını söyleyebilir miyiz? Size sonsuz teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

Cevap:

Aleykum’us Selam ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Öyle anlaşılıyor ki bakan, belli bir amaçtan dolayı üç farklı meseleyi birbirine karıştırarak, tek bir kalıba koyuyor. Bundan daha fazlasını da söylemek istemiyoruz!

Birincisi: Ayeti kerimede geçen takiyye konusu:

إلا أن تتقوا منهم تقاةً “Ancak kâfirlerden gelebilecek bir tehlikeden sakınmanız başkadır.” [Ali İmran

28]

İkincisi: Şu ayeti kerime:

إلا من أكره وقلبه مطمئن بالإيمان “Kalbi iman ile dolu olduğu halde zorlanan müstesnadır” [Nahl 106]

Üçüncüsü: Rasûl SallAllahu Aleyhi ve Sellem’in şu hadisi:

Ebu Bekir el-Beyhaki [ö: 458] Şube'l İman adlı eserinde Mutarrif ibn Abdullah'tan rivayet ettiğine göre,

“*İmran ibn Husayn* أَقْبَلْنَا مَعَ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ مِنَ الْبَصْرَةِ إِلَى الْكُوفَةِ. وَكَانَ يَقُولُ: «إِنَّ فِي الْمَعَارِضِ مُنْذُوحةً عَنِ الْكُذِبِ» هَذَا هُوَ الصَّحِيحُ مَوْفُوقًا *ile birlikte Basra'dan Küfe'ye doğru yola çıktık. Yoldayken “Kinayeli ifadelerde yalandan kurtulup rahatlama vardır.” dedi. Sahih olan, mevkuf rivayettir.*” İbnu'l Arabi [ö: 340] Mucem adlı eserinde merfu olarak İmran ibn Husayn'dan rivayet ettiğine göre Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

“*Kinayeli ifadelerde yalandan kurtulup rahatlama vardır.*”

Bu üç farklı meseleden her birinin kendine özgü bir yeri vardır. Birini diğerinin yerinde kullanmak caiz değildir. Bunun açıklaması şöyledir:

Birincisi: Şeran caiz olan takiiye, Müslüman ile kâfir arasında olur. Eğer Müslüman, kâfir otorite altında kâfirlerle yaşar, onlara sevgi ve sadakat göstermediğinde, ciddi zarara maruz kalacağını bilirse, bu durumda kalbi ile değil, diliyle onlara sevgi göstermesi caizdir. Ama Müslümanın, Müslüman karşısında içiyle dışının birbirinden farklı olması caiz değildir. Müslümanın, halktan biri olması ile zalim yönetici gibi elit kesimden biri olması arasında hiç bir fark yoktur. Şeriatı göre, bu yukarıdaki durum câiz değildir.

Bunun delili, ayet kerime ve konusudur. Ayete gelince; Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyuruyor:

“*Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesin. Kim bunu yaparsa, artık onun Allah nezdinde hiçbir değeri yoktur. Ancak kâfirlerden gelebilecek bir tehlikeden sakınmanız başkadır. Allah, kendisine karşı (gelmekten) sizi sakındırıyor. Dönüş yalnız Allah'adır.*” [Ali İmran 28]

Ayetin konusuna gelince, müminlerin kâfirleri dost edinmeleri, yani onlara sadakat göstermeleri hakkında olduğu açıktır. Ayetin nassı şöyledir:

“*Müminler, müminleri bırakıp kafirleri dost edinmesin.*” [Ali İmran 28] Eğer, bir ayet veya bazı hadisler, belirli bir konu hakkında gelmişlerse, o konuya özel olurlar, diğer konuları kapsamazlar...

Ayet, hicret etmeyerek Mekke'de kâfir Kureys'in otoritesi altında çaresiz kalan Müslümanlar hakkında indi. Eğer onlar, kâfir Kureys'e sadakat göstermeyerek düşman olsalardı, şiddetli işkenceye maruz kalacaklardı. İşte ayeti kerime bu durumda olan Müslümanları, istisna etmiştir. Buna göre ayetin anlamı şu şekilde olur:

Hiçbir şekilde müminlerin, kâfirleri dost edinmeleri caiz değildir. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şu sözüyle de bu haramlığa iyice vurgu yaptı:

“*Kim bunu yaparsa, artık onun Allah nezdinde hiçbir değeri yoktur.*” [Ali İmran 128] Sonra ayet, Mekke'den hicret etmeyerek kâfir Kureys'in otoritesi altında çaresiz kalan Müslümanların durumuna benzer duruma bir istisna getirdi. Başka bir deyişle, dostluk değil düşmanlık gösterilse, kâfirlerin işkence yapmasından korkulan durum, istisna edilmiştir.

Buna göre, küfürle hükmeden fasık ve zalim yöneticinin incitmesinden korkarak, Müslüman bir yöneticiye sevgi göstermek haramdır. Yine muhalif bir Müslümana öfkeyi gizleyerek, sevgi göstermek de haramdır. Kâfir ya da zalim ve fasıkın önünde İslam'a bağlanmamak veya gevşeklik göstermek caiz değildir. Tüm bu ve benzeri durumlar, ikiyüzlülüktür. Şeriat, ikiyüzlülüğü Müslümanlar haram kıldı. Zira ayetin konusu,

“*Ancak kâfirlerden gelebilecek bir tehlikeden sakınmanız müstesna.*” Mekke'de müşrikler arasında yaşayan Müslümanlar ile sınırlıdır. Yani kâfirlerin otoritesi altında yaşayan, onların otoritesini ortadan kaldıramayan çaresiz Müslümanlara özeldir.

et-Taberi [ö: 310] tefsirinde, Allah *Subhânehu ve Teâlâ*'nın şu sözü hakkında:

“*Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesin. Kim bunu yaparsa, artık onun Allah nezdinde hiçbir değeri yoktur. Ancak kâfirlerden gelebilecek bir tehlikeden sakınmanız başkadır. Allah, kendisine karşı (gelmekten) sizi sakındırıyor. Dönüş yalnız Allah'adır.*” [Ali İmran 28]

“Allah Subhânehu ve Teâlâ, müminleri kâfirleri dost ve yardımcı edinmekten nehyetmektedir. Ancak onların otoriteleri altında olur ve canlarınızdan korkarsanız, o zaman dillerinizle dost olduğunuzu ifade edebilirsiniz... Ama küfürde onların yandaşı olmayın. Bir Müslümana karşı onlarla yardımlaşmayın” diyor.

Buna göre, güçlü zalim ve fasık yönetici ya da muhalif kimseler karşısında kalpte olandan farklı gözükme olarak bilinen takiyye, yanlış ve hatalıdır. Müslümanın böyle davranması haramdır. Çünkü münafıklıktır. Münafıklığın her çeşidi ise haramdır.

İkincisi: Şu ayet:

“Kim iman ettikten sonra Allah’ı inkâr ederse, kalbi iman ile dolu olduğu halde (inkâra) zorlanan başka.” [Nahl 106] Bu ayetin konusu, imandan sonra inkârdır, yani korku ve ölüm halinde İslam’dan irtidat etmektir. Fakihlerin literatüründe buna İkraha-ı mülci denir. İkraha-ı mülci, tüm durumlarda şeran geçerli yegâne ikrahtır. Bu durumda zorlanandan hüküm kalkar. Şeran istisna kılınan ikraha, korku ve kesin ölüm halinde İkraha-ı mülci’dir. Bu ayet, Ammar bin Yaser hakkında inmiştir. Kureyş, Ammar’ı yakalayarak işkence etmişlerdi. Anne ve babası, kâfir olmayı reddettiği Kureyş tarafından öldürülmüşlerdi. Ammar bin Yaser’e öyle şiddetli işkence edilmişti ki tam anne ve babası gibi ölmek üzere iken ölümünden kurtulmak için küfür kelimesini telaffuz etti. et-Taberi, Ebu Ubeyd bin Muhammed bin Ammar bin Yaser’den rivayet ettiğine göre,

أخذ المشركون عمار بن ياسر فعذبوه حتى باراهم في بعض ما أرادوا، فذكر ذلك إلى النبي صلى الله عليه وسلم فقال النبي صلى الله عليه وسلم: «كيف تجد أهلك؟ قال: مطمئناً بالإيمان. قال النبي صلى الله عليه وسلم: فإن عادوا فعدت. O da onların istediği bazı şeyleri söyledi. Ardından durumu Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem anlattı. Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem de “Kalbin nasıldı?” diye sordu. Ammar, “İmanla dolu idi.” cevabını verdi. Bunun üzerine Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem “Onlar aynısını yine yaparlarsa, sen de aynısını yap.” buyurdu.” Görüldüğü gibi ayetin nüzul sebebi, Ammar olayıdır ve konusu da İslam’dan irtidat etmektir. Dolayısıyla ayet, kesin ölüm korkusuna özeldir. Bu bile bu ayetin, şu ayetle hiçbir ilgisi olmadığına dair tek başına yeterlidir:

“Ancak kâfirlerden gelebilecek bir tehlikeden sakınmanız müstesna.” Kaldı ki **“Kim iman ettikten sonra Allah’ı inkâr ederse, kalbi iman ile dolu olduğu halde (inkâra) zorlanan başka.”** [Nahl 106] ayeti, Mekki’dir ve iman konusunda inmiştir.

“Ancak kâfirlerden gelebilecek bir tehlikeden sakınmanız müstesna.” ayeti ise Medeni’dir ve müminlerin kafirleri dost edinmelerinin haram olduğu konusunda inmiştir. Açıklanan durum bundan istisnadır. Bu nedenle bunlar birbirinden farklı konulardır. Birini diğeri ile karıştırmak doğru değildir. Konu ve vakaları farklı olduğu için de aralarında hiçbir bağlantı yoktur. Kâfirlerin otoritesi altında çaresiz kalan bir Müslümanın, onlara şirin gözükme için zahiren İslam’dan irtidat etmesi caiz değildir. Dininin hükümlerini yerine getiremiyorsa, hicret etmesi farzdır. Kalp ile değil de dil ile onları dost edinmek ise böyle değildir. Bu, caizdir. Ama eğer bir Müslüman, kesin ölmekten korkar ve küfre zorlanmışsa, küfrü söyleyip imanı gizlemek caizdir. Açıktır ki her iki ayet arasında bariz bir fark vardır.

Üçüncüsü: Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem’den merfu ve mevkuf olarak rivayet edilen şu hadise gelince,

“Tevriyeli, kinayeli ifadelerle yalandan kurtulup rahatlama vardır.” İNَّ فِي الْمَعَارِضِ مَنُذُوحَةً عَنِ الْكُذِبِ tevriye konusunda varit olmuştur. Hadis, yalan ya da kalpte olandan farklı gözükme konusunda değil, aksine dürüstlük konusundadır. Bir uzak, bir yakın anlama gelebilecek bir kelime kullanılır, ilk akla gelen yakın anlam olur, oysa uzak anlam kastedilmiş ise, işte buna tevriye denir.

Muhtar es-Sihah’ta şöyle geçmektedir: “Tariz [kinaye], açıkça söylemenin tam zıttıdır. Sözdeki tariz de, tevariye anlamına gelir.”

Hadiste geçen “Menduh” kelimesi hakkında Ebu Ubeyd der ki: “Genişlik ve rahatlama” demektir. Buna göre, tevriye veya kinaye yapmak, yalandan uzak kalmak için bir yoldur. Yaşlı bir Arap, Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem’e “Siz kimlersiniz” diye sorduğunda, Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem “Biz sudanız” yanıtını verdi. İşte bu, takiyye değil, tevriyedir. İbn-i Hişam rivayet ettiğine göre,

الرَّسُولُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبُو بَكْرٍ يَتَعَرَّفَانِ أَخْبَارَ قُرَيْشٍ... ثُمَّ نَزَلَ قَرِيبًا مِنْ بَدْرِ، فَرَكِبَ هُوَ وَرَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِهِ: قَالَ ابْنُ هِشَامٍ: الرَّجُلُ هُوَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ. قَالَ ابْنُ إِسْحَاقَ كَمَا حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ جَبَانَ: حَتَّى وَقَفَ عَلَى شَيْخٍ مِنَ الْعَرَبِ، فَسَأَلَهُ عَنْ قُرَيْشٍ، وَعَنْ مُحَمَّدٍ وَأَصْحَابِهِ، وَمَا بَلَغَهُ عَنْهُمْ، فَقَالَ الشَّيْخُ: لَا أَخْبِرُكُمْ حَتَّى تُخْبِرَانِي مِمَّنْ أَنْتُمَا؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا أَخْبَرْتَنَا أَخْبَرْنَاكَ. قَالَ: أَدَاكَ بِذَلِكَ؟ قَالَ: نَعَمْ، قَالَ الشَّيْخُ فَإِنَّهُ بَلَغَنِي أَنَّ مُحَمَّدًا وَأَصْحَابَهُ خَرَجُوا يَوْمَ كَذَا وَكَذَا، فَإِنْ كَانَ صَدَقَ الَّذِي أَخْبَرَنِي، فَهُمُ الْيَوْمَ بِمَكَانٍ كَذَا وَكَذَا، لِمَكَانٍ الَّذِي بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَبَلَغَنِي أَنَّ قُرَيْشًا خَرَجُوا يَوْمَ كَذَا وَكَذَا، فَإِنْ كَانَ الَّذِي أَخْبَرَنِي صَدَقَنِي فَهُمُ الْيَوْمَ بِمَكَانٍ كَذَا وَكَذَا لِمَكَانٍ الَّذِي فِيهِ قُرَيْشٌ. فَلَمَّا فَرَغَ مِنْ خَبَرِهِ، قَالَ: مِمَّنْ أَنْتُمَا؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: *Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem* نحن من ماء، ثم انصرفت عنه. قال يقول الشَّيْخُ: مَا مِنْ مَاءٍ، أَمِنْ مَاءِ الْعِرَاقِ؟ قَالَ ابْنُ هِشَامٍ: يُقَالُ: ذَلِكَ الشَّيْخُ: سُفْيَانُ الضَّمْرِيُّ *Aleyhi ve Sellem ve Ebu Bekir Radiyahallahu Anh Kureys'in ne durumda olduklarını öğrenmek istediler... Bedir kuyusuna yakın bir yere konakladılar. Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem ve ashabından biri deveye bindi. İbn-i Hişam'a göre, o kişi, Ebu Bekir'dir. İbn İshak, Muhammed bin Yahya bin Hibban'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem, yaşlı bir Arabın yanında durdu. Ona Kureys, Muhammed ve arkadaşları hakkında neler bildiğini sordu. Yaşlı Arap, "Siz bana kimlerden olduğunuzu söylemedikçe, size hiçbir şey söylemem" dedi. Bunun üzerine Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem "Eğer söylersem, söyler misin" dedi. Yaşlı Arap "Buna karşılık o mu?" diye sordu. Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem "Evet" buyurdu. Adam, "Muhammed ve arkadaşlarının şu gün yola çıktıklarını duydum. Eğer haber kaynağım doğru söylüyorsa, şimdi onlar, şu yerde olmalı" dedi ve Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in konakladığı yere işaret etti. Kureys'in de şu gün yola çıktıklarını duydum. Eğer haber kaynağım doğru söylüyorsa, şuan onlar filan yerdeler, dedi ve Kureys'in konakladığı yere işaret etti. Sözüünü bitirince, "Peki siz kimlersiniz?" dedi. Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem, "Biz sudanız" yanıtını verdi, sonra da ayrıldı. Yaşlı Arap, "Su da ne? Irak suyundan mı?" diye sordu. İbn-i Hişam dedi ki: Derler ki: O yaşlı Arap, Süfyan ed-Dameri idi"*

Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem, yaşlı Arabın "Siz kimlersiniz" sorusuna, "**Biz sudanız**" cevabı vererek, tevriye ve kinaye yapmıştır. Çünkü "Su" sözcüğünün, bir tane bildiğimiz normal su anlamı var, bir de hayat suyu, yani ceninin yaratıldığı nutfe anlamı var. Bununla yaşlı Arap, Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem Main suyu bölgesinden veya şehriden olduğunu sandı. Nitekim Araplar, filan suyun yanına konakladıkları zaman böyle yaparlardı. Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem, takiyye yapmadı. Çünkü takiyye, caiz değildir. Sadece bir durumda caizdir. O da çaresiz bir Müslüman, kâfirlerin otoritesi altında yaşar ve onların kötülük ve eziyetlerinden korkarsa. Bu durumda dışında takiyye yapmak caiz değildir. Çünkü o zaman yalan ve münafıklık olur. Haşa Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem bundan münezzehtir. Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem doğru sözlülerin en sadık olanıdır.

Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in takiyye yaptığını söyleyen o bakana gelince, ne çirkin bir söz söylemiştir. O bakan, belki bu cevabı okur da Allah'tan af dileyerek tövbe eder. Umarız öyle yapar. Çünkü biz isteriz ki her Müslüman, hakka ulaşsın ve günahlarından tövbe etsin. Nitekim Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur:

كُلُّ ابْنِ آدَمَ خَطَّاءٌ وَخَيْرُ الْخَطَّائِينَ التَّوَّابُونَ "**Bütün âdem oğulları günahkardır, günahkarların en hayırlısı ise tövbe edenlerdir**" [Tirmizi]

Caferi mezhebine uyan Şiilere gelince, aslında onlar Müslümandır. Kuranın tahrif olduğunu iddia edenler ve Ali Radiyahallahu Anh'ı ilah kabul edenler, hiç şüphesiz kâfirdir. Müslüman olarak addedilmezler.

Kardeşiniz Ata İbn Halil Ebu Raşa

Facebook sayfasının linki:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=220629058105179>